

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Національний фармацевтичний університет

Кафедра ботаніки

МАТЕРІАЛИ

I Міжнародної науково-практичної internet-конференції

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН»**

**«ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ И ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ
ИССЛЕДОВАНИЯ ЛЕКАРСТВЕННЫХ РАСТЕНИЙ»**

**"INVESTIGATIONS OF MEDICINAL PLANTS –
THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS"**

20-21 березня 2014 року

м. Харків, Україна

Харків 2014

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Національний фармацевтичний університет

Кафедра ботаніки

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН»**

МАТЕРІАЛИ

I Міжнародної науково-практичної internet-конференції

20-21 березня 2014 року

м. Харків, Україна

Видавництво НФаУ

Харків 2014

УДК: 615:581/.582

Редакційна колегія: проф. Гонтова Т. М. (голова), доц. Кічимасова Я. С., ас. Опрошанська Т. В.

Укладачі: Кічимасова Я. С., Опрошанська Т. В.

Відповідальний секретар: Кічимасова Я. С.

Теоретичні та практичні аспекти дослідження лікарських рослин : матеріали I Міжнародної науково-практичної internet-конференції (м. Харків, 20-21 березня 2014 р.) /редкол. : Т. М. Гонтова, Я. С. Кічимасова, Т. В. Опрошанська. – Х. : Вид-во НФаУ, 2014. – 282 с.

Збірник містить матеріали I Міжнародної науково-практичної internet-конференції студентів, магістрантів, аспірантів, викладачів, науковців та практиків.

Розглянуто питання щодо визначення місця ботаніки у підготовці спеціалістів фармації, висвітлення напрямків наукової роботи спеціалістів фармацевтичної галузі, що стосуються питань фармакогностичного вивчення лікарських рослин та лікарської рослинної сировини, розробки рослинних субстанцій на їх основі, проведення контролю якості сировини, субстанцій та препаратів України, країн ближнього та дальнього зарубіжжя.

Для широкого кола наукових, науково-педагогічних і практичних працівників, що займаються питаннями ботаніки, фармакогнозії та фармації в цілому.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК: 615:581/.582

Стандартизація рослинної сировини та ліофілізованого екстракта з листя подорожника середнього

Хортецька Т.В., Смойловська Г.П.

Кафедра фармакогнозії, фармацевтичної хімії та технології ліків ФПО

Запорізькій державній медичній університет, м. Запоріжжя, Україна

Khorttaya@gmail.com

Перспективними об'єктами для отримання фітопрепаратів є представники роду подорожник (*Plantago L.*) родини подорожникові (*Plantaginaceae Lindl.*), які налічують понад 265 видів, з яких у флорі України, країн Європи та СНД зустрічаються до 70. У науковій медицині сік з листя подорожника великого та блошиного використовують при антацидних гастритах, виразках і хронічних колітах [4, 5]. Препарат з листя подорожника великого «Плантаглюцид» використовують для лікування гастритів, виразкової хвороби шлунка і хронічних колітів. Настій з листя (1:10) застосовують в якості протизапального, відхаркувального, ранозагоючого та репаративного засобу. У народній медицині настоями з листя видів роду *Plantago L.* зупиняють кровотечі, лікують дизентерію, виразкову хворобу шлунку та дванадцятипалої кишки. Водночас, велике практичне значення мають інші маловивчені види роду *Plantago L.*, які широко розповсюджені в Україні та мають значні природні ресурси: п. середній (*P. media L.*) та інші. Можлива промислова заготівля та вирощування цієї рослини в умовах України [1, 2, 3]. Проте на наш час практично невивченим є хімічний склад подорожника середнього. Не досліджувалась кровоспинна дія ліофілізованого екстракту з листя *P. media L.* в експериментах на лабораторних тваринах. Метою даної роботи було розробка методів стандартизації листя *Plantago media L.* та ліофілізованого екстракту з неї. Ліофілізовані екстракти були одержані методом сублимаційного сушіння настою (1:5) з рослинної сировини на установці КС-30 (завод «Фрігера», Чехія). Отримані ліофілізовані екстракти з листя подорожника середнього були пухкими аморфними масами світло – зеленого кольору, з характерним смаком і запахом. Методом ВЕРХ на хроматографі моделі ААА 881 (Чехія) у листі та кореневищах з коренями подорожнику середнього встановлено вміст до 17 амінокислот, 7 з яких (лейцин, ізолейцин, метіонін, лізин, треонін, фенілаланін, валін) є незамінними. Найбільший вміст зв'язаних у складі білка та вільних амінокислот встановлено у листі *Plantago media L.*, відповідно $10,17 \pm 1,00$ % та $1,68 \pm 0,14$ %.

Методом ГЖХ - МС на хроматографі Agilent Technology 6890/5973 N з мас - спектрометричним детектором 5973N, адаптованим для роботи з капілярними колонками в програмованому комп'ютерному режимі ідентифіковано аукубін.

Методами ТШХ та спектрофотометрії у листі подорожника середнього, в період цвітіння встановлено присутність вітаміну К₁ до 3,50±0,31 %.

Проведено стандартизацію лікарської рослинної сировини та ліофілізованого екстракту з листя подорожника середнього на вміст амінокислот, аукубіну та вітаміну К₁. Розроблено метод одержання ліофілізованого екстракту з листя подорожника середнього. Значний вміст вітаміну К₁ у листі досліджуваних видів роду *Plantago* L. свідчать про перспективність одержання комплексних фітопрепаратів кровоспинної дії.

Література

1. Володимирець В. І. Біохімія рослин. : Інтеративний комплекс навчально – методичного забезпечення. – Рівно: НУВГП. – 2006. – 127 с.
2. Западнюк В. И. Аминокислоты в медицине / В.И. Западнюк, Л. П. Кураш, М. И. Заика - К.: Здоров'я. - 1982. – 200 с.
3. Зубаиров Д.М. Витамин свертывания крови / Д. М. Зубаиров // Соревский образовательный журнал. – 2001. – Т. 7, вып. 9. – с. 9 – 13.
4. Курочкин Е.И. Лекарственные растения. – Самара.: “АВС”, 2001. – 560 с.
5. Кьосев П.А. Полный справочник лекарственных растений. – М.: “Эксмо – пресс”, 2000. – 991 с.

Органічні кислоти сортів сочевиці харчової Романова С.В. ¹ , Дученко М.А. ²	151
Изучение травы лапчатки серебристой Романтеева Ю.В.	152
Строение эпидермы вегетативных и генеративных органов <i>Stenactis annua</i> Руденко В.П.	153
Перспективи створення дитячих імунотропних лікарських засобів на основі солодки голої Рухмакова О.А., Ярних Т.Г.	154
Обґрунтування співвідношення сировина-екстрагент при екстракції листя винограду культурного сорту Ізабелла та Каберне методом вакуум-фільтрації Солдатов Д.П., Чуєшов В.І.	156
Визначення компонентного складу та кількісного вмісту дубильних речовин у траві <i>Centaureum erythraea Rafn.</i> Стойко Л.І., Марчишин С. М.	158
Перспективи виористання сапропелю шацьких озер Струс О. Є., Половко Н. П.*, Коноваленко І. С.*	159
Дослідження анатомічної будови листя смородини чорної Суцук Н.А., Кузнецова В.Ю., Кисличенко В.С.	160
Використання лепехи звичайної у медичній практиці та перспективи вивчення Таллер О.Ю., Гонтова Т.М.	161
Перспективи створення антигельмінтного препарату на основі рослинної сировини Ткачук О.О. ¹ , Бисага Є.І. ² , Вишнеvsька Л.І. ¹	162
Вивчення здатності відвару <i>Poterium sanguisorba L.</i> та настою <i>Portulaca oleracea L.</i> стримувати накопичення абдомінально-вісцерального жиру в умовах підвищеної концентрації жирів та вуглеводів у раціоні. Тржецинський С.Д., Клеванова В.С., Жернова Г.А.	163
Червоний перець-недооцінена рослина в фармації Тюха Алла Геннадіївна.	165
Исследование корригирующего потенциала эфирного масла имбиря в оромукозных пастилках Фесенко И.В, Запорожская С.Н.	167
Стандартизація рослинної сировини та ліофілізованого екстракта з листя подорожника середнього Хортецька Т.В., Смойловська Г.П.	169
Вивчення дії витягів надземних органів гранатового дерева на бацили Черпак О.М., Брицька В.С., Черпак М.О.	171